

INNHALDSFORTEGNELSE

Styrets beretning	s. 2
Administrasjonens beretning	s. 6
Regnskap 2002	s. 9
Resultatmål i forhold til tildelingsbrevet for 2002	s. 17

Teknisk utstilling. Foto: Astrid Roberg

STYRETS BERETNING

Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum er en vitenskapelig institusjon som skal dekke hele fotografien, dvs. den kunstneriske, kulturhistoriske og tekniske siden. Museet ble opprettet ved Stortingsproposisjon nr. 56 (1993–94) og museet er organisert som en privat stiftelse.

Strategisk plan

En overordnet plan for 2002 har vært å bidra til at museet kunne fortsette den prosess som er påbegynt når det gjelder å utvikle museet til den institusjonen som beskrives i St.prp. nr. 56. Styret har bl.a. behandlet slutføring av innredning, eksterne lager, konserveringsverksted, ansettelse av fotokonservator, utvikling av rutiner for: samlingsregistrering og økonomikontroll, og tiltak for økning av publikum/spørreundersøkelse.

Det vil bli en viktig oppgave for styret å finne løsninger for lager og verksteder og å kvalitetssikre alle sider ved driften.

De kontakter som er opprettet med institusjoner på forskjellige utdannelsesstrinn må videreutvikles og formaliseres. Dette innebærer at prosjekter i tilknytning til Den kulturelle skolesekken, fotohistorie på høgskolenivå i samarbeid med Høgskolen i Vestfold og påbegynnelse av et forskningsprosjekt skal ende i en norsk fotohistorie.

Store deler av utstillingsprogrammet er også et ledd i dette arbeidet for større forståelse for fotografiet som medium og kunnskap om fotohistorien. Museet vil bl.a. markere nasjonaljubileet i 2005 med utstillingen ”Bilder av Kongehuset – Kongehusets bilder”.

Formidling og besøk

I 2002 hadde museet 11.494 besøkende. Dette var ca. 1.500 færre enn året før. Av disse var 1.301 barn og 1.467 studenter. 2002 hadde besøk av 60 klasser som kom gratis inn med lærer. Det var 72 andre grupper som besøkte museet.

Barn i teknisk utstilling. Foto: Astrid Roberg

Statistikken viser at publikum som ikke er organisert i grupper først og fremst søker museet i helgene og om sommeren. For å få kjennskap til hva som kan gjøres bedre ble det utført en spørreundersøkelse i sommermånedene. Denne undersøkelsen har ført til at museet vil forandre noe på åpningstidene i 2003, slik at det blir lengre åpningstider i helgene og åpent hver dag i sommerhalvåret. I vinterhalvåret vil museet kun ha åpent for forhåndsbestilte grupper på mandag – onsdag.

Det er i samarbeid med turistkontoret gjort fremstøt overfor Statens Vegvesen for å få til en løsning med bedre skilting til museet. Situasjonen vil ikke bli forbedret med det første p.g.a. en allerede montert informasjonstavle i kommunen.

I 2002 ble det produsert 3 omfattende utstillinger og to små pedagogiske utstillinger for museets lokaler. Til de tre store ble det laget kataloger. Det ble også vist en liten utstilling på en lokal kafé og lånt ut bilder til en utstilling i Galleri Riis i Oslo. Til sommerutstillingen ”Midt i Ansiktet” og Mikkel McAlindens utstilling ble det lånt inn verk og derfor betalt utstillingsvederlag etter statens satser til kunstnerne.

Museet har lagt ned et stort arbeid i websider for museet. Museets hjemmesider viser 538.121 treff og 30.602 besøk fra 51 forskjellige land.

Styret er bevisst at museets plassering i 4. etasje innen et stort bygningskompleks gjør at museet kan fremstå som usynlig. Likeså at publikumspotensialet i nærmeste omland er begrenset. Det vil derfor kreve en ekstra årvåkenhet å nå frem til det publikumspotensialet som museet har.

Magasin A og B, foto: Astrid Roberg

Samarbeid og konsolidering

Museet deltok i to kontaktmøter med Nasjonalbiblioteket, Norsk Kulturråd og NMU-Fotosekretariatet. Nytt av året var at Riksarkivet deltok. Museets samarbeid med Nasjonalbiblioteket, avdeling Rana, har i 2002 vært avventende siden denne institusjonen er i en omstrukturering. Til gjengjeld har museet styrket samarbeidet med Marinemuseet og arbeider for å få løst magasinproblemet når Felleslageret og verkstedene for Vestfolds museer ved Sandefjord kommer i gang.

Museet samarbeidet også med Drammen Museum, Lillehammer Kunstmuseum og Haugar Vestfold Kunstmuseum om en videoutstilling med katalog.

Nevada museum of Art i Reno, USA, produserte utstillingen ”The Altered Landscape” for museet. Utstillingen, som presenterer et landskapsfotografi som også har hatt innflytelse på norske fotografer, åpnet i november og blir vist ut februar 2003. Det er planer om en norsk gjenytelse.

2002 var også et år der det videre nordiske samarbeidet ble styrket gjennom en utstilling spesielt produsert til Arkitektskolen i Aarhus i Danmark og et besøk av Hasselblad Center/Victor och Erna Hasselblads Stiftelse.

Innkjøp

Til tross for at det ikke var bevilget øremerkete midler til innkjøp til samlingen, har styret sett det som viktig å avsette noe av driftsmidlene. Det ble brukt kr. 400.751 til innkjøp av til sammen 90 gjenstander og fotografi.

Lokaler og innredningsarbeider

En viktig oppgave i 2002 var å slutføre gjenstående innredningsarbeider og løsninger på lager- og verkstedfunksjoner.

Museets lager på loft
Foto: Jens Gold

Museet får mye ros for arkitektoniske løsninger og design, imidlertid har styret vært klar over at arealmangel vil gjøre det nødvendig å finne alternative løsninger for verksteder og magasin dersom museet skal fungere etter planen. Styret har derfor vært opptatt av å finne løsninger for et eksternt lager og for et konserveringsatelier med mørkerom, fotostudio og areal for produksjon av utstillinger. Forhandlinger med Forsvarsmuseet/Marinemuseet om arealer til lager og verksteder ble påbegynt i 2002 men førte ikke fram. Det vil bli en viktig oppgave for styret å finne løsninger på disse problemene.

For tiden har museet ca. 375 kvadratmeter lager utenfor huset. Dette er på to forskjellige steder som administreres av Forsvarsbygg. I 2002 ble det ikke forlangt leie for dette, noe som ikke vil fortsette.

Administrasjon

Museets stab besto i 2002 av direktør, kurator/amanuensis med ansvar for billedsamlingen, seniorkonsulent/bibliotekar, administrasjonsleder, driftsleder/IKT-ansvarlig, museumsassistent og 3 museumsverter. I tillegg var det i perioden engasjert en assistent. Det var i perioden 15. september til 15. desember engasjert en konsulent med fotokonservering som spesialist med å utarbeide forvaltningsrutiner for samlingen. Det ble samtidig gjort en vurdering av tilstanden til en del av fotografisamlingen.

Museets direktør Øivind Storm Bjerke søkte om ett års permisjon fra 2003–2004. Styret innvilget søknaden og Hanne Holm-Johnsen ble konstituert som direktør i samme periode.

Museet har en årlig driftsavtale med Forsvarbygg. Denne avtalen omfatter vaktmestertjeneste. Renhold, regnskap og montering av utstillinger har vært satt ut. Stillingene utgjør til sammen 8,6 årsverk.

Styret takker den daglige ledelse og øvrige ansatte ved Norsk museum for fotografi-Preus fotomuseum for det engasjement og den innsats som er utvist i driften og utviklingen av museet.

Hortenskanalen mellom Karljohansvern og fastlandet
Foto: Astrid Roberg

Helse, miljø og sikkerhet

Det har vært svært lite sykefravær og det har bare forekommet en lettere arbeidsskade som forskriftsmessig ble meldt til arbeidstilsynet. Museet forurensrer ikke ytre miljø.

Museet fikk ros for godt vedlikehold på Forsvarsbyggs 2 års befarings.

Økonomi

Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseums drift finansieres med bidrag fra det offentlige og av noe egeninntekter. Det ble i 2002 gitt kr. 6.913 mill. fra Kirke og kultur departementet. Av disse var kr. 200.000 til utstillingsvederlag. Det var kr. 532.257 i egeninntekter. Styret er opptatt av at andelen egeninntekter på sikt skal økes.

2002 var det første hele driftsåret i nye lokaler. På grunn av usikkerheten rundt budsjettet ble det lagt vekt på streng budsjettstyring. Låneavdraget på kr. 1 mill. til Forsvaret ble betalt etter planen og overskuddet på kr. 224.000 er som planlagt avsatt til å betale ferdigstillelsen av løsvegger til galleriene og noe utstyr til konserveringsverksted i 2003.

Den nye situasjonen har ført til større utgifter til vakthold, regnskap, renhold og tekniske tjenester knyttet til ferdigstillelse av utstillinger og vedlikehold. Styret er opptatt av at museet skal få en økonomi som kan gi grunnlag for de oppgaver museet er pålagt.

Styret

Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum er en stiftelse med et styre på fem personer (og to varamedlemmer) som øverste myndighet. Hele styret utnevnes av Kirke- og Kulturdepartementet. I 2002 ble et nytt styre oppnevnt for fem år. Styret har hatt 4 styremøter i 2002.

Styrets sammensetning er:

Per Kristian Skulberg (leder – ny), Dag Alveng, Liv Hilde Boe, Per Johan Feet (ny) og Einar Petterson (ny). Varamedlemmer: Ragnhild Sohlberg og Siri Hatlen (begge nye).

Horten, 25. februar 2002

Per Kristian Skulberg
styreleder

Liv Hilde Boe

Dag Alveng

Per Johan Feet

Einar Petterson

Hanne Holm-Johnsen
konstituert direktør

ADMINISTRASJONENS BERETNING

Museets første fulle driftsår i nytt bygg har vært preget av planlegging, flytting, utpakking og klargjøring. Det har vært stor aktivitet på lager og verksteder, samtidig som det har vært produsert utstillinger og holdt omvisninger.

De fysiske forhold

Det er ikke lett å omdanne en gammel bygning til nye hensiktsmessige museumslokaler. Den største utfordringen i året som har gått har vært å få klimaanlegget til å holde pålagt standard når det gjelder relativ luftfuktighet. Bortsett fra biblioteket har alle andre arealer litt for lav fuktighet. De største problemene har vi allikevel i administrasjonsarealene som ikke har klimastyring. Det er planlagt satt i gang et forsøk med planter som regulerer fuktigheten i kontorene i samarbeid med en gartner. Dersom dette ikke er tilstrekkelig, vil andre løsninger bli forsøkt.

Det første året har også avdekket vanskelige lysforhold noen steder i museet. Mens en i galleriene arbeider med å kunne dimme lyset ned, har en både i gjenstandsutstillingen og i administrasjonen hatt behov for bedre lysforhold. Forbedringer er påbegynt.

Noen av materialløsningene har ført til en del krevende pleie og utfordringer. Treverket som gjennomgående er benyttet i museet må oljes en gang i året både for å motstå slitasje og for ikke å sprekke opp av det tørre innklimaet. Dette fører med seg at museet måtte stenge en måned for at luftforurensningen etter oljen kunne luftes ut før fotografiene igjen kunne henges på veggen. Dette vil være et problem som gjentar seg.

For å holde byggekostnadene nede ble deler av bygget ikke isolert. Dette gjør at det har vært et stort varmetap fra galleri til loftet. Noe som fører til større strømutgifter enn nødvendig. Noe blir gjort av Forsvarsbygg for å avhjelpe problemet i det kommende år, men større tiltak bør gjøres på sikt. En del arealer er også trekkfulle og kalde om vinteren, så som loft, trapper og fellesarealet i administrasjonen. Vanskeligst er det for resepsjonspersonalet. Trekken fra utgangsdøren og opp trappen gjør at en på sikt kunne tenkt seg en løsning med glassdør.

Sne i søndre trappeløp i 2002.
Foto: Kirsti Fiskebøl

De bygningsmessige vanskelighetene merkes ikke av publikum. Arkitekt Sverre Fehns løsninger og materialvalg vekker tvert imot beundring og gir museet en helt spesiell karakter.

Forskning, formidling og utstillinger

Utstillingsåret ble først innledet i februar, siden utstillingen ”American Odyssey”, som presenterte den amerikanske fotografen Mary Ellen Mark, ble avsluttet 28. januar. Denne utstillingen var produsert av Hasselblad Center i Göteborg.

Utstillingen ”kunst som reklame. reklame som kunst” presenterte museets samling av Edward Steichens fotografier, malerier og tegninger. Prosjektet ga en utmerket sjanse til grundig å få identifisert, registrert og fotografert en av museets mest interessante samlinger av en enkelt

fotograf. Museet fikk tillatelse av Steichens enke til å produsere en liten mappe med postkort og et teksthfte.

Sommerens store satsning ”Midt i Ansiktet” presenterte portrettets utvikling innenfor fotografiet. Utstillingen tok hele museet i bruk, både biblioteket, kamerautstillingen og galleriene, og viste portretter, fra daguerreotypier fra 1840-tallet, til samtidskunst. I tillegg til bilder fra museets egen samling, ble det lånt inn samtidskunst fra kunstnere og et verk fra privat samler. Det ble produsert en katalog.

Museets første norske separatutstilling åpnet 15. september og var en bred retrospektiv utstilling av Mikkel McAlinden. Utstillingen var delt inn i en historisk presentasjon og en stor presentasjon av hans siste bilder. De største bildene på ca. 1,5 x 4 meter var en utfordring som museet taklet takket være magasinbygningens gamle lasteheis (se årsberetningens forside). Også til denne ble det produsert en katalog.

Monering av et av Mikel McAlindens fotografier.
Foto: Astrid Roberg.

Året avsluttet med utstillingen ”The Altered Landscape” som viser noen av Nevada Museum of Arts fremste fotografer i deres Carol Frank Buck Collection. Utstillingen, bestående av 88 fotografier, var produsert spesielt for museet.

Det har også vært produsert 2 små pedagogiske utstillinger om dokumentarfotografiets historie og om fotografiet ved Bauhaus skolen 1919–1933.

Som et ledd i et bredere samarbeid med Drammens Museum, Lillehammer Kunstmuseum og Haugar Vestfold Kunstmuseum viste museet videoer av performancekunstnerne Vito Acconci, Terry Fox, Joan Jonas, Gordon Matta-Clark og Martha Rosler mellom 22. august og 6. oktober. Utstillingen ble kalt ”Fenomenale Kropper” og det ble gitt ut en felles katalog.

Årets utstillingsvirksomhet var stort sett konsentrert om lokalene i Horten, men samarbeidet med American-Scandinavian Foundation som resulterte i utstillingen "Faces and Figures," som ble vist i Scandinavia House i New York i 2001, vandret videre til Haggarty Art Museum ved Marquette University, Milwaukee, Wisconsin og ble vist der i tiden 24 januar – 31. mars 2002. Som et ledd i arrangementet "Arkitektskolen i Indien – Indien på Arkitektskolen" ved Arkitektskolen i Aarhus, Danmark, produserte museet en utstilling av 73 fotografier tatt av fotografen Elisabeth Meyer i India i 1933. Utstillingen som varte fra 30. august – 27. september ble åpnet av Danmarks kulturminister Brian Mikkelsen og ble sett av ca. 1.000 mennesker. Det ble også vist en liten utstilling av Berg&Høegs bilder på Kafferiet i Horten og det ble lånt ut to bilder av William Eggleston til en utstilling i Galleri Riis i Oslo.

Barn og voksne koser seg på åpning av utstillingen
The Altered Landscape i november 2002.
Foto: Kirsti Fiskebøl

Museet har som tidligere prioritert utviklingen av websiden. Både pressemeldinger, fotografier og tekster har vært lagt ut til hver utstilling, også til utstillinger vist eksternt. Dette er tidkrevende arbeid. Museets hjemmesider viser 538.121 treff og 30.602 besøk fra 51 forskjellige land. Ser man bort fra Nasjonalgalleriets hjemmesider, så er det ikke noe annet museum tilknyttet Museumsnett som har så mange internasjonale besøkende.

Innkjøp og innsamling

Siden samlingsoppbygging er en så vesentlig del av museets ansvar ble det også i 2002 kjøpte inn. De mest kostnadskrevenne innkjøpene var 8 fotografier av den svenske fotografen Lars Tunbjörk, 3 fotografier og en installasjon av Mikkel McAlinden og 1 fotografi av Tom Sandberg. Ved siden av to omfattende arkiver, er den mest verdifulle gaven 35 fotografier av svensken Henry B. Goodwin (1853–1931) gitt av fotografen Børge Kalvig. Kalvig fikk bildene da han var lærling hos Waldemar Eide som var god venn av Goodwin. Museet har 19 fotografier av ham i samlingen fra før, men ville neppe hatt muligheter til å supplere denne samlingen i dag. Det er viktig å understreke at når det gjelder innsamling og kjøp av fotografi er det ikke fruktbart å operere med foreldede forestillinger om klare grenser mellom kunst og annen type fotografi. Det er derfor av stor viktighet at museet samler bredt.

Når det gjelder den tekniske utstyrssamling ble det innkjøpt 10 kameraer som var et viktig supplement til samlingen av to øyde speilrefleks kameraer. Mangelen på faglig ansvarlig for denne del av samlingen har allikevel ført til midlertidig nedprioritering av det tekniske. Størsteparten av gjenstands samlingen var også i fjor tilfeldige gaver.

Administrasjonen

Museet besto i 2002 av direktør, kurator/amanuensis med ansvar for billedsamlingen, seniorkonsulent/bibliotekar, administrasjonsleder, driftsleder/IKT-ansvarlig, museumsassistent og 3 museumsverter. I tillegg var det i perioder engasjert en assistent.

Museet har en årlig driftsavtale med Forsvarbygg. Denne avtalen omfatter vaktmestertjeneste. Renhold, regnskap og montering av utstillinger har vært satt ut. Det var i perioden 15. september til 15. desember engasjert en konsulent med fotokonservering som spesiale. Disse stillingene utgjør til sammen 8,6 årsverk.

Tre av museets ansatte besøkte i 2002 på verdens største fotomesse: PhotoKina i Köln. Foto: Astrid Roberg

Museet har verneombud. Brannvernansvarlig var på kurs i 2002 og holdt kurs og gjennomgang for alle ansatte, også for helgevakter.